

„have overtaget en Ydelse til det lærde Skolevæsen, som dette kan eftergive af Interesse for Almueskolelærerne“, saa er dette neppe rigtigt udtrykt, thi Communen og Godseieren have aldrig tilstaaet denne Ydelse til det lærde Skolevæsen; de have kun tilstaaet Skolelæreren enten en bestandig eller temporair personlig Hjælp. Men nu mener jeg, at der efter Lovudkastets Ord i § 2 andet Membrum vil blive Spørgsmaal om hvorledes denne Overtagelse af Degnepension fra Communernes Side skal betragtes som en bestandig engang for alle sig selv paalagt Byrde, eller kun som en temporair Byrde til personlig Hjælp for Skolelæreren i et givet Tilfælde og en given Tid. Men herover vil opstaa stor Riv, Tvivl og Ustikkerhed i Communerne; det ville Alle tilstaae, som kjende noget til den virkelige Tilstand her; og for at forhindre dette har jeg meent, at det burde hedde: „hvor denne Afgift for bestandig er overtagen af Andre, udredes den fremdeles af disse“. Jeg tilstaaer, at ogsaa herved har jeg holdt Sagen noget svævende, og at jeg hellere vilde have sat: „hvor Andre end Communen for bestandig har forpligtet sig til“ o. s. v.; men jeg troede dog ikke, at jeg burde give mit Forslag denne Redaction, for ikke at paalægge Communen en Byrde, som maaskee kunde tilfalde en Anden, og for at nærme mig Lovudkastet saa meget som muligt. — Den ærede Cultusminister har sagt, at den tilsigtede Forbedring i Skolelærernes Løn kun er en saare ringe Begunstigelse, og indrømmet, at de have Ret til Forbedring i deres Kaar ogsaa under nærværende Omstændigheder. Begge Dele er ganske vist, og jeg maa heri give den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 9de District (Fenger) Ret i, at det vilde være urigtigt at bide med Forbedring i Skolelærernes Løn til de fik en højere Dannelse, thi den materielle Belysning og den aandelige Dannelse er i Almindelighed uadskillelige fra hinanden. Men naar saa er, hvorfor da ikke gjøre Begunstigelsen større? Hvorfor ikke benytte Leiligheden

til at forbedre Skolelærernes Løn? Efter mit Forslag vilde Forbedringen virkelig ikke blive saa aldeles ringe, at den, som det er sagt, „kan regnes for Intet“. Den vilde for Mange, uagtet Degnepensionen er meget variabel paa de forskjellige Steder og retter sig efter Kornpriserne, udgjøre en 20 a 30 Rbd. aarlig; og dette er virkelig for en Mand, som kun har saa Indtægter, ingen ringe Sum, og det føles bedst, naar denne Sum mangler. Kirkesangerlønnen er kun 10 Rbd. hele Aaret. Skolelæreren vilde herved have sin Folkeløn, som almindelig udredes til en stor og en lille Tjenestepige, og det er efter min Formenting ingen saa ganske ubetydelig Hjælp, og jeg troer, at de fleste Skolelærere vilde modtage den med Taknemmelighed. Jeg skal endnu bemærke, at jeg havde ønsket i mit Forslag at sætte Skoledistrictet istedetfor Communen; men da jeg om Loven om den nye Skatteligning og om Hartkornets Egalisering saae, at Ministeriet har formeent, at Rigningen til Skolevæsenet herefter bør stee communeviis og ikke som hidtil districtviis, saa har jeg ikke indladt mig herpaa, for ikke at lægge mindste Forhindring i veien for disse Lovudkast, som jeg anseer det for den allerførste Bigtighed at faae satte i Kraft; skjøndt jeg maa tilstaae, at herved vil vise sig de største Banfeligheder, og man vil flere Steder faae mange Bryderier. Mit Endringsforslag gaaer saaledes ud paa en virkelig, om ei meget stor og langtfra tilstrækkelig Forbedring i Skolelærernes Løn; naar man vil bruge den dagvis, bliver den naturligtviis kun lille, og endnu mindre om man vil fordele den efter Aarets Timer og Minutter; men denne Fremgangsmaade er temmeligt ualmindelig, og den gjør i alt Fald ei Summen eller Forbedringen i Lønnen mindre. Dette er nu den mere spectielle Side af Sagen og de nærmere Grunde for mit Forslag; men den har ogsaa en almindeligere.